

**Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba,
příspěvková organizace**
17. listopadu 1123/70, 708 00 Ostrava-Poruba

ZPŮSOBY TOLERANCE SYMPTOMŮ DLE DOPORUČENÍ ŠPZ

PÍSEMNÁ PRÁCE PROFILOVÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY

Písemná práce se hodnotí jako u intaktního žáka. Následně se na základě doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky sražené body přičítají do hodnocení zpět.

Obdobným způsobem se postupuje při hodnocení písemného projevu u praktické profilové zkoušky.

S přihlédnutím k dosavadnímu způsobu hodnocení písemného projevu žáka ŠPZ doporučuje tolerovat následující symptomy:

foneticko-fonologická rovina

- asimilace hlásek (krezba, steska, blíský)
- fonetická transkripce slov, jejichž psaná podoba se odlišuje od zvukové (keine x kaine)

lexikální rovina

- menší slovní zásoba; opakování slov (obtížné hledání synonym)
- potíže s asimilací hlásek, pravopis – i/ý; s délkou samohlásek; záměna ě/je; s/z; potíž s interpunkčními znaménky
- problémy ve znalosti ustálených obrátů, rčení a frází, přenesených významů

sémantická rovina

- nepřesnosti v chápání a užívání slov z hlediska jejich významu
- obtíže se zacházením s jazykovými figurami (metafora, metonymie, hyperbola, ironie), problémy v použití abstraktních pojmů
- problémy ve výstavbě složitějších větných celků
- neologismy
- neadekvátní situační sémantika
- dysgramatismy

morfologická rovina

- problémy s pravidly českého pravopisu
- problémy s aplikací gramatických pravidel do písemné podoby
- projevuje se chybovost v interpunkci
- problémy se členy v CJ
- problémy s pravopisem v cizích jazycích (CJ)
- chybovost v interpunkci
- potíže s časováním

syntaktická rovina

- chyby v interpunkci
- problémy s odkazovacími zájmeny v CJ (My mother is 54 years old. He is...; The Vltava river flows through Prague. She is...)
- nedostatky ve slovosledu v českém jazyce (ČJ)
- nedostatky ve slovosledu v CJ (žák aplikuje analogii slovosledu z ČJ na CJ)
- problémy s aplikací pravidel slovosledu pro ten který CJ (žák aplikuje analogii slovosledu z ČJ na CJ)

- někdy postrádá smysl vět, projevují se záměny hlásek vizuálně odlišných, také záměny tvarově podobných (bxd)
- potíže s kompoziční výstavbou textů
- vynechávání písmen, slabik, slov
- dysgramatické koncovky

pragmatická rovina

- neobvyklý nebo v dané komunikační situaci neadekvátní způsob formulování vlastních myšlenek
- obtíže s popisováním vlastních emocí a prožitků

rovina textové syntaxe

- obtíže s kompoziční výstavbou textu

další obtíže

- samotné věty v jazyce českém i v cizím jazyce bývají formulovány neobratně, potřeba dostatku času na vyjádření
- problém s chápáním některých pojmů
- delší čas na pochopení a zpracování delších textů
- potřeba dovysvětlení, přetlumočení
- potřeba respektu a pochopení

další specifické chyby

- vynechávání nebo nepřesné přiřazování diakritických znamének (háčky, čárky, tečky apod.)
- záměny hlásek zvukově i vizuálně podobných (krátké x dlouhé vokály (a x á); znělé x neznělé (p x b); ostré a tupé sykavky (s x š); slabiky bě, pě, vě, mě, měkké x tvrdé slabiky (např. ti x di; ni x ny) apod.
- záměny hlásek zvukově podobných, avšak vizuálně odlišných (š x sch, i x y, i x ú)
- záměny písmen tvarově podobných (a x o; l x k x h; m x n apod.)
- záměny písmen tvarově podobných (o x c x e; l x k x h; m x n apod.) či tvarově stejných, pouze s jinou směrovou orientací (q x p; d x b)
- inverze písmen, slabik a slov (on x no; saw x was; lokomotiva x kolomotiva)
- vynechávání písmen, slabik
- snížená kvalita písma způsobující sníženou čitelnost textu (nedodržování správných tvarů a velikosti písma, správného sklonu písma, neudržení písma na řádku)
- obtíže s celkovou úpravou písemné práce na základě obtíží s pravolevou orientací a prostorovým vnímáním
- zbytečné přidávání písmen a slabik v rámci slov nebo přidávání slov v rámci vět
- obtíže v určování hranic slov v písmu, která spolu tvoří zvukovou jednotku (psaní slov s předložkami se členy apod. (dohromady: dokina; abook), nebo která zvukovou jednotku netvoří (např. jakto; thisis)

další projevy

- kolísavá pozornost
- problémy s koncentrací
- problém s rozlišováním podstatného od nepodstatného
- pomalé tempo práce
- problém s porozuměním textu i zadání úkolu, potřeba navedení
- snížená kvalita písma způsobující sníženou čitelnost
- problém s vyjadřováním
- problém s volbou adekvátních prostředků
- snadné podléhání stresu v zátěži

V Ostravě-Porubě dne 3. března 2025

Zpracovala: Mgr. Kateřina Teuerová, školní speciální pedagog

Mgr. Ivana Jírů v. r.
ředitelka školy